

آیین نامه بهداشت کار در مراکز کشاورزی، دامداری و مرغداریهای سراسر کشور

فصل اول - هدف

ماده ۱- این آیین نامه در اجرای مفاد ماده ۸۵ قانون کار در خصوص وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت جلوگیری از بیماریهای شغلی و تامین بهداشت کار و کارگر و محیط کار و مواد(۱) و(۴) قانون مذکور مبتنی برشمول قانون بر کارفرمایان، کارگران، کارگاهها و موسسات کشاورزی و لزوم تبعیت از مقررات مرتبط و ماده(۱۴۷) آن مبنی بر تکلیف دولت به ارایه خدمات بهداشتی، درمانی به کارگران و کشاورزی و دارندگان مشاغل مذکور و خانواده آنها تنظیم و تصویب گردیده و رعایت مفاد آن برای کلیه دامداران، تولیدکنندگان طیور و کارگران، کارآموزان دامداری و زنبورداری، پرورش ماهی و کرم ابریشم در سراسر کشور با توجه به بند(ه) و مواد(۳) و(۴) قانون وظایف و تشکیلات وزارت جهاد کشاورزی الزامی می باشد.

فصل دوم - تعاریف و اصلاحات

ماده ۲- دستورالعملهای مربوط به تاسیسات کارگاه از نظر بهداشت به مجموعه مقرراتی گفته می شود که براساس قانون وظایف و تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و قانون کار و تبصره یک ماده (۹۶) و مفاد ماده (۱۸۵) این قانون تهیه و تنظیم و تصویب گشته و به اجرا گذارده شده اند.

ماده ۳- بازرسی و اظهار نظر در زمینه بهداشتی و غیربهداشتی بودن موسسه ها و واحدهای موضوع این آیین نامه از وظایف خاص کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کنترل و اعلام نظر در خصوص سایر مسائل بهداشتی مرتبط با دام و دامداری و فرآورده های خام دامی بعهده دامپزشکان و کارشناسان دامپروری و تابع قوانین و مقررات خاص خود میباشد. ماده ۴- دامداری به محلی گفته می شود که دامدار در آن با کمک کارگران دامداری به نگهداری، تکثیر و تعلیف دام اعم از گاو، گوسفند و غیره جهت تولید فرآورده های لبنی یا گوشتی می پردازد.

ماده ۵- مجتمع دامپروری به مجموعه ای از واحدهای دامداری گفته می شود که در مجاورت یکدیگر و تحت اداره مدیریت واحد قرار دارند. این مجتمع ها می تواند دارای تاسیسات کارگاهی و بهداشتی واحد متناسب با استانداردهای مقرر در قوانین و مقررات حاکم باشند.

ماده ۶- تاسیسات و واحدهای موضوع این آیین نامه به دو بخش تقسیم می گردند:

الف. تاسیسات بهداشتی کارگاه که شامل ساختمان، تاسیسات و محل نگهداری دام، طیور، علوفه، مواد غذایی لازم، سیستم تهویه، حرارت، روشنایی آب و غیره می گردد.

ب. تسهیلات بهداشتی وابسته به کارگاه که شامل خانه کارگری (محل اسکان نیروی کار، استراحت، تهیه و گرم کردن و پخش و صرف غذا توسط آنان)، حمام، رختکن، دستشویی، توالت، جعبه کمک های اولیه و غیره می باشد. ماده ۷- کارگاه خانگی به محلی گفته می شود که در مجاورت و یا در قسمتی از محل مسکونی قرار داشته و در آن به پرورش دام و طیور پرداخته می شود. مفاد این آیین نامه در خصوص این کارگاه ها و کارگاههای خویش فرما نیز لازم الاجرا می باشد.

فصل سوم - بهداشت کارگران شاغل در دامداریها و دامپروریها

ماده ۸- کارفرمای دامداری، مرغداری و یا واحدهای کشاورزی موظف است آموزش های لازم را به نیروی کار خود داده و در بالابردن سطح آموزش آنان کوشش مداوم نماید. کارگران واحدهای موضوع این آیین نامه نیز مکلفند آموزش های دریافتی را بکار بسته و در صورت ابهام توضیحات لازم را از کارفرما بخواهند.

ماده ۹- کارفرمایان دامداریها، مرغداریها و زنبورداریها و کارگاههای مربوط به تکثیر و پرورش ماهی و کرم ابریشم موظفند به هزینه خود لباس کار، دستکش، چکمه، عینک و کلاه توری مخصوص بر حسب مورد برای کارگران خود تهیه کرده و در اختیار آنان قرار دهند.

ماده ۱۰- کارفرمایان واحدهای مشمول و موضوع این آیین نامه موظفند امکانات آموزشی و رعایت مقررات بهداشتی را به ویژه برای آن دسته از نیروی کار خود که بر حسب مورد در ارتباط مستقیم با دام، طیور، زنبور و ... و تیمار دام، دوشیدن شیر، اسپرم گیری و تلقیح اسپرم و جفت گیری طبیعی می باشند فراهم آورند.

ماده ۱۱- کارفرمای کارگاه کشاورزی (دامداری) مکلف است بمحض مشاهده علائم مسمومیت یا بیماری مشترک انسان و دام در خود و یا هر یک از کارگران کشاورزی دیگر ضمن اطلاع فوری به مراکز بهداشتی درمانی، جهت تامین معالجات پزشکی اقدام نماید. در کارگاههایی که حسب بعد کارگری ملزم به داشتن مراکز ویژه ارائه خدمات بهداشتی به کارگران هستند، کارفرما ملزم به استفاده از کارشناسان بهداشت حرفه ای و یا تربیت افرادی جهت ارائه کمک های اولیه به آسیب دیدگان می باشد.

تبصره - کارفرما و یا مسئول واحد دامی یا جایگاه نگهداری دام (خویش فرما، مستاجر، ...) موظف است بلافاصله به ترتیبی که مراکز بهداشتی درمانی محلی اعلام نموده اند مراتب را بصورت کتبی به مراکز فوق الذکر اعلام نمایند.

ماده ۱۲- کارگران شاغل در واحدهای کشاورزی موضوع این آیین نامه موظفند کلیه آموزش های فراگرفته رابه کار بندند و کلیه اصول بهداشتی و از جمله استحمام و شستشوی لباس خود را در پایان کار روزانه رعایت نمایند.

ماده ۱۳- کارگران شاغل در دامداریها و دامپروریها باید علیه بیماریهای واگیردار نظیر کزاز، دیفتری، شاربین و غیره واکسینه گشته و سالیانه تحت معاینات دوره ای پزشکی قرار گرفته و کارت پزشکی بهداشتی لازم برای آنان صادر گردد. بدون رعایت موارد فوق فعالیت کارگران در اینگونه واحدها مجاز نمی باشد.

معاینات دوره ای به تنهایی از کارفرما در خصوص اقدامات بهداشتی لازم جهت مقابله و پیشگیری از بیماریهای مشترک انسان و دام و به خصوص در مواقع اپیدمی سلب مسئولیت نمی نماید. کارفرما مکلف است در جریان چگونگی انجام اقدامات بهداشتی، درمانی مورد لزوم در چنین مواقعی باشد.

ماده ۱۴- سرویسهای بهداشتی کارگروه هاو تاسیسات دامداری، دامپروری و غیره موضوع ماده ۶ این آیین نامه باید دارای شرایط بهداشتی کامل محیط کار باشند.

ماده ۱۵- درب و پنجره های دامداریها، دامپروریها، زنبورداریها، مکانهای مسکونی و ساختمانهایی که در کارگاه های مزبور وجود دارند باید مجهز به تورهای سیمی ریز و حفاظ و موانع مناسب جهت جلوگیری از ورود حشرات و حیوانات به این مکانها و منازل کارگران باشند. ماده ۱۶- محللهای جمع آوری فضولات باید بصورت حوضچه های بتونی دارای جدار سخت و صاف و بدون شکاف و قابل شستشو و در محلی تعبیه گردند که دو از محل نگاهداری دام و طیور، زنبور و زندگی کارگران باشند. این حوضچه ها باید دائماً تمیز و ضدعفونی گردند.

ماده ۱۷- جهت جلوگیری از آلودگی محیط زیست و بیخس بو، چاههای دفن لاشه ها باید دارای عمق کافی بوده و در محلی محفوظ قرار داشته باشند.

تبصره: لاشه ها باید طبق روش های علمی و تخصصی معدوم گردند در نتیجه کارفرما ملزم به فراهم ساختن امکانات و پیش بینی های لازم در این خصوص می باشد.

ماده ۱۸- کارگاههای دامداری و دامپروری و منازل مسکونی و سایر ساختمانهای داخل این کارگاهها باید مرتباً ضدعفونی گردند. تبصره - واحدهای دامی موضوع این آیین نامه موظف به انجام پیش بینی های لازم برای دفع بهداشتی پساب جایگاههای نگهداری دام (شامل واحدهای دامی خانگی) و از جمله تعبیه سیستم جمع آوری یا تصفیه پساب حسب شرایط محلی و دستورالعملهای صادر شده از مراکز بهداشتی درمانی می باشند.

ماده ۱۹- کارگران شاغل در مشاغل وابسته به کار کشاورزی که با ماشین آلات صنعتی و یا کشاورزی سروکار دارند، از نظر مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار کشاورزی مشمول آیین نامه های مربوط به قانون کار خواهند بود.

ماده ۲۰- این آیین نامه در سه فصل ۱۹۰ ماده و ۴ تبصره در تاریخ ۱۳۸۷/۱/۷ به امضای وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و پس از ابلاغ لازم الاجرا می باشد.